

Minder fra Gerskov.

Gennem ord og billeder fra før og nu, vil jeg forsøge at fortælle en slægtshistorie om mine oldeforældre Laura og Hans Damsted som overtager Gerskov Bygade 11 af Lauras forældre Lars Hansen og Kirsten Andersdatter i 1892 og driver den indtil 1938, hvorefter gården sælges til anden side. Begge mine oldeforældre var døde da jeg blev født i 1952. Har derfor aldrig kendt eller mødt disse personer. Men jeg syntes det kunne være sjovt at forsøge at gøre dem historisk levende for eftertiden med basis i de oplysninger og billeder jeg har. Følg historien på de følgende sider.



Her et billede af Hans Damsteds svigerforældre Lars Hansen og Kirsten Andersdatter - måske år 1892 i hvilket år de overdrog Gerskov Bygade 11 til deres datter Laura og ægtefælle Hans Madsen Damsted mod de skulle bo på aftægt på gården.



Her ses to billeder af mindesmærket på Gersø for inddæmning af 63 tønder land (35 ha) og som udgør store dele af den landbrugsjord i Gerskov og hvor Lars Hansen og senere Hans Damsted har dyrket korn og andre afgrøder til brug i landbruget og husholdningen.



Luftfoto fra 1938 af Gerskov Bygade 11 fundet på websitet Danmark set fra luften



Privat foto af 14.12.2016 - Gerskov Bygade 11 set fra vejen op i indkørslen.



Privat foto af 14.12.2016 - Gerskov Bygade 11 set fra kirkesiden hen over dele af frugtplantagen.



Privat foto af 14.12.2016 - foto fra Gerskov kirkegård af gravsten af en af de efterfølgende ejere af Gerskov Bygade 11.



*Denne Bibel overraktes Hans Madsen
 Damsted og Laurine Larsen foran Alte-
 ret i Skeby Kirke paa deres Bryllupsdag
 som Brudegave fra Skeby Menighed.
 Dato P. 84.*



Laura og Hans blev gift i Skeby Kirke den 16. september 1892 henholdsvis 28 og 29 år gamle og fik på dagen overrakt denne brudebibel som var skik på den tid. Efter brylluppet overtog de gården i Gerskov efter Lauras forældre Lars Hansen og Kirsten Andersdatter, som herefter begge boede på aftægt på gården. Ægteparret fik fem børn - to som døde spæde (1893 og 1898) - og Laurits i 1895, Gerda i 1901 og Ester i 1907.

Se efterfølgende billeder af familien.



Dette familie foto formoder jeg er fra 1907 samme år som Ester fødes. På billedet kunne Laura være gravid med Ester som fødes den 26. oktober 1907. På billedet ses forældrene Laura og Hans (42 og 43 år) og børnene Laurits (12 år) og Gerda (6 år).



Laurits Damsted - 5. marts 1895
Laurits er her omkring de 30år



Gerda Emilie Damsted 31.juli 1901
Gerda formodes også ca. 30 år



Ester Louise Damsted 26. okt. 1907
Ester ligeledes som ca. 30 årig.



Laura og Hans Damsted drev et traditionelt landbrug med husdyr og markbrug. Dato på foto kendes ikke men formodes at være omkring 1900-1905. Her er Laura kommet ud i marken med mel' madder til sin mand Hans i hvid skjorte og to af deres tjenestefolk til et velfortjent hvil siddende i rughalmen.



Billede af den lille familie på gårdspladsen i Gerskov år 1900 anslået efter drengen Lauritz's alder sammen med forældrene Laura og Hans Damsted samt hans morfar Larsen Hansen. Pigen med det hvide forklæde er kusine Laura medens drengene til hest ikke kendes - måske nabodrenge eller tjenestefolk. Hunden af racen dansk hønsehund ses også på andre familiefotos.



Her ses Laurits på gårdspladsen i Gerskov med 3 af gårdens 5 heste og med en smilende lillesøster Ester siddende på en af de store fine arbejdsheste. Anslået årstal 1915/17 - fortolket i alderen på Laurits og Ester.



Ester Damsted var glad for sin fars heste og hunde - årstal anslået 1925. To første billeder er Ester højt til hest sammen med naboens søn. Efter en travl dag i marken får hestene vand af det store trug på gårdspladsen. Nederst ses Ester i en hyggestund med gårdens hund - dansk hønsehund og den lille hvalp i skødet.



Her ses to billeder af barnebarnet Inger. Inger blev født uden for ægteskab af Gerda Damsted 20.marts 1921. Inger boede hos sine bedsteforældre i Gerskov i mange år. Jeg formoder indtil mormor Laura døde i 1932. På det øverste billede ses Inger med hønsehunden i Gerskov og nederst ses Inger i en hyggestund med sin bedstemor Laura formoder årstallet er 1931 da Inger vurderes til at være 10 år. (født marts 1921).

Inger Damsted - var deres ældste barnebarn af Gerda som boede hos sine bedsteforældre det meste af sin barndom og har den 17/2-1987 fortalt om sin morfar:

Mødte 1882 til session. Infanterist 1883, men på grund af gastritis-feber, først mødt den 1.11.1883.

Hjemsendt 23.10.1887. Fader (Mads Nielsen) blev mormon og rejste til Amerika. Sønnerne købte gården og moderen blev hos dem.

Hans blev forlovet med datter af gårdmd. Lans Hansen Gerskov v/Otterup. Han klarede sig lettere med hendes fødehjem, end med sin egen fødegård, som nu Knud Damsted overtog.

Hans overtog Laurines fødegård i Gerskov formodentlig september 1892 efter giftermål. Hendes forældre boede stadig på gården som en slags aftægt.

En almindelig bondegård med en besværlig drift, da jorden lå spredt. Ca 50 tdr.la, køer, heste og får som de almindeligste dyr. Husholdning 2 piger og 2 karle.



Har også arvet Hans Damsted gamle slidte regnskabsbog for året 1905, hvori Hans Damsted sirligt har nedskrevet sine tal. Det er sjovt at læse hvordan prisen var på henholdsvis afregning for afgrøder m.v. samt for de varer de købte henne i Brugsen. I teksten herunder, har jeg forsøgt at anføre nogen af tallene fra bogen for at give et billede af driften i et lille landbrug år 1905.

Kan af regnskabet se mine oldeforældre ikke har tjent store penge ved landbruget, men har kunnet brødføde sin familie.

Af denne regnskabsbog fra 1905 har landbruget givet et overskud på kr. 874,43. Kan af bogen også se hvad disse midler er blevet brugt til i den daglige husholdning og hvad dagligvarer kostede i 1905. Formoder der blev handlet i den lokale Brugsforening - se nedenstående foto fra ca. 1930.

Der blev ofte købt smør i familien Damsted - januar 6 pund smør for kr. 5,58, februar 10 pund for kr. 9,30, marts 8 pund for kr. 7,50. Et hvedebrød kostede kr. 0,90 - tvebakker kr. 0,15

I regnskabet er der blevet opgjort en status med alle gårdens værdier pr. 31.12.1905 - hvilket også giver et indtryk af hvad en ko, en hest m.v. har været værd i 1905. Vi må sige niveauet nok passer meget godt til hvad indtægten på landbrugsprodukter også var.

Følgende tal er gengivet nedenstående:

Ejer 5 heste værdi kr. 2.050 - 10 køer, 4 kvier, 1 tyr og 4 kalve værdi kr. 2.380 - 1 so, 11 ungsvin, 1 fedesvin og 4 grise værdi kr. 480 - 6 får og 1 væder værdi kr. 205 - 70 høns, 3 ænder og 3 par duer værdi kr. 79. Hertil kommer en kornbeholdning på 13 tdr. rug værdi kr. 130 - 28 tdr. byg værdi kr. 280 - 20 tdr. hvede værdi 240 og 30 tdr. blandsæd værdi kr. 300 hertil er opført en beholdning af oliekgær, rajgræsfrø og roefrø værdi kr. 570.

Samlet værdi af besætning og beholdninger kr. 6.714 hertil skal lægges værdien af avlsinventar kr. 1.405, indbo kr. 2.750. Gården er opført til kr. 25.000. Disse giver en samlet værdi på gården på kr. 35.869.

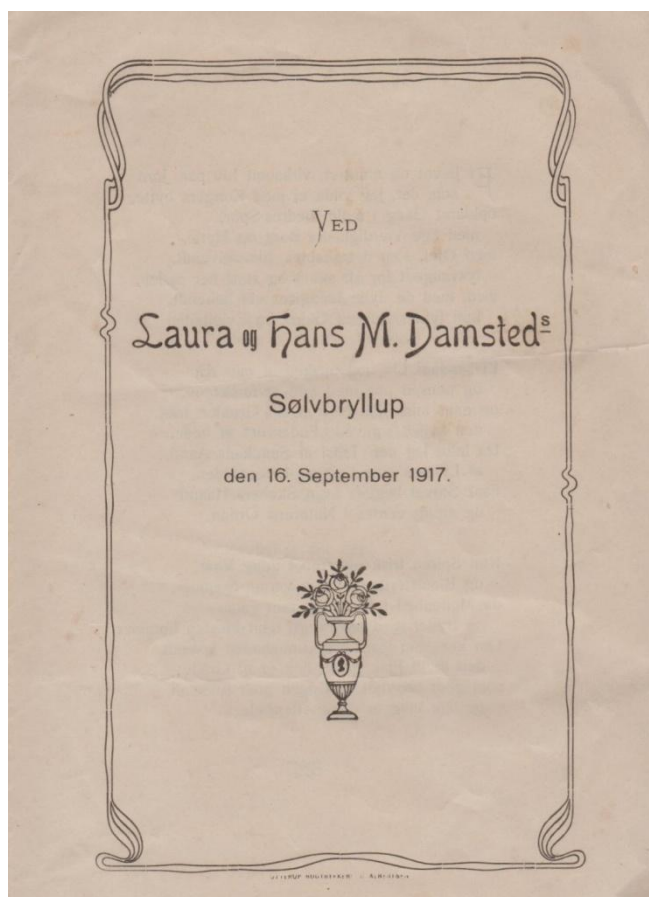
Disse tal kan læseren selv forholde sig til, men det skal bemærkes at selvom du tidobbelte værdien af summen for køer og kvier kom du ikke langt i et gårdkøb år 2017.

Ovenstående et billede af Gerskov Brugsforening år 1930, hvor familien Damsted i Gerskov handlede alle deres daglig varer.



Som det var tradition ude på landet samledes man til et gruppebillede når der blev afholdt større fester på gårdene. Denne dag hvor dette billede er taget samledes man på gårdspladsen Gerskov Bygade 11 ved Laura og Hans Damsteds sølvbryllup den 16. september 1917 sammen med alle deres gæster - naboer og venner samt deres børn - Laurits ses ved siden af sin far medens Gerda - min farmor - ses ved siden af sin mor medens den yngste Ester ses siddende mellem sine forældre. Drengen siddende ved siden af Ester er Niels Damsted, som har været med til at stifte Slægtsforeningen Damsted.

Jeg har arvet ovennævnte brudebibel. I denne bibel lå nedenstående sanghæfte og den håndskrevne sang fra Lars Knudsen - formoder det har været en god nabo, som er blevet sunget under sølvbryllupsfesten.



Et jævnt og muntret, virksomt Liv paa Jord
som det, jeg vilde ej med Kongers bytte,
opklaret Gang i ædle Fædres Spor,
med lige Værdighed i Borg og Hytte,
med Øjet, som det skabtes, himmelvendt,
lysvaagent for alt skønt og stort her neden,
men, med de dybe Længsler vel bekendt,
kun fyldestgjort af Glans fra Evigheden.

Et saadant Liv, jeg ønskede al min Æt
og pønsede paa med Flid at forberede,
og naar min Sjæl blev af sin Grublen træt,
den hviled sig ved „Fadervor“ at bede,
Da følte jeg den Trøst af Sandheds Aand,
at Lykken svæver over Urtegaarden,
naar Støvet lægges i sin Skabers Haand
og alting ventes i Naturens Orden.

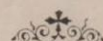
Kun Spiren frisk og grøn i tidlig Vaar,
og Blomsterfloret i den varme Sommer,
da Modenhed i Møde Planten gaar
og fryder med sin Frugt, naar Høsten kommer.
Om kort, om langt blev Løbebanen spændt:
den er til Folkegavn, den er til Grøde;
som godt begyndt er Dagen godt fuldendt,
og lige liflig er dens Aftenrøde.

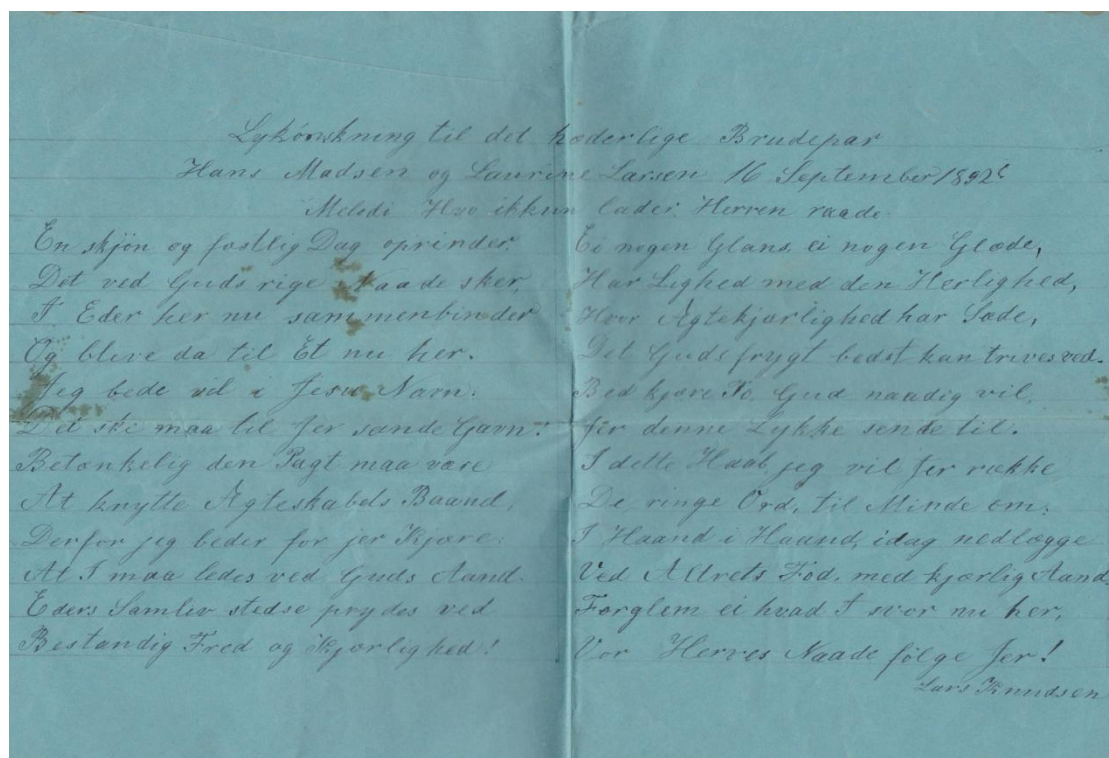


Kærlighed fra Gud
Springer lige ud,
Som en Kilde klar og ren;
I dens stille Bund,
I dens dybe Grund
Gemmes Livets Ædelsten.

Kærlighed fra Gud
Som en yndig Brud
Kommer smykket til os ned;
Luk kun op din Favn,
Kom i Jesu Navn,
Himlen bringer du jo med.

Kærlighed fra Gud
Er det store Bud,
Er det eneste, jeg ved;
Bliv i Kærlighed,
Og du har Guds Fred,
Thi Gud selv er Kærlighed!





Byggeudvalget ved etablering af Gerskov Kirke. Kirken er opført på et jordstykke som tilhørte Hans Damsted og ligger tæt på Gerskov Bygade 11. Se ovenstående billede på side 2 - foto af 14.12.2016 taget fra kirkensiden over mod Gerskov Bygade 11.



Gerskov kirke blev indviet år 1925. Hans Damsted var med i byggeudvalget ved planlægning og opførelse af kirken. Ses på ovenstående billede som yderst til højre.

Øverste billede formodes at være fra et postkort år 1930 medens det nederste er mit private foto fra 14.12.2016, hvor vejret næsten var sommerligt med klar blå himmel.



Hans Damsted blandede sig også i det lokale samfund - sad i Skeby sogneråd år 1930-1935, som 67-72 årig. Her ses han i forreste række yderst til højre med sit genkendelige fuldskæg.

Folketællingen den 1. Februar 1911. Landdistrikterne.

Folketællings-Skema Nr. 16
for Befolkningen den 1. Februar 1911.

Ansteds Navn: *Oleus A. A.* Dyens Navn: *P. A. A.*
Hjælpes Navn: *L. A. A.* Tællingskommissionens Navn: *F. A. A.*
Dagets Navn: *1. febr.*

Regler.

1) Dette Skema udfyldes eller bekræftes udfyldt af den af Sognerådet (Distriktrådet) beordrede Tællingskommissioner den 1ste Februar 1911.

2) Hver Familie opføres med et Lebesummer (se Skemaets Rubrik 2). En Familie indbefatter op-
aa den Pensionær og Løgnende. Derimod betragtes Hustruens som i Familien og opføres
med eget Lebesummer.

3) Enhver indføres på det Sted (Hus, Skib o. s. v.), hvor han stannet mellem den 1ste Januar og
1ste Februar har haft Natsteds, uden Hensyn til hvor han ellers stannet og hvor længe. Personer, som
den pågældende Nat ikke have haft Natsteds i noget husest Hus, Folk på Rejsen o. s. v., opføres på
Skemaet for den Familie, det Hus, Uansetværet el. l., hvor de først tage ind 1ste Februar.
Personer, der midlertidig overværende indføres i Rubrik 3 og 4. Jævnfør skemaets Rub-
rik 18.

De midlertidigt fraværende, d. v. s. de Personer, der stannet mellem 1ste Januar og 1ste
Februar have været fraværende fra Hjemmet, opføres særskilt på Tillegsskemaet på Skemaets Dagside.

4) Skemaets Rubrikker udfyldes som nærmere angivet i Rubrikernes Overskrifter. — I Rubrikken
for Enhver (18) skal det angives, at hver enkelte Livsstilling, Forretning m. m. angives. Det
skal tydeligt kunne ses, hvad hverket Fag man arbejder i, og hvilken Stilling man indtager i Faget, f. Eks.
Majestatsbetjener—Majestatsbetjener eller Husejend, Handelsbetjener—Hjælpesbetjener, Skomage-
mester—Skomagevend, Daglær ved Agerbrug (ikke Daglær alene), Møbelsvend—Møbelsbudsmand o. s. f.

5) Rubrik 14—16 udfyldes af alle 2 Eks. Håndværkere, Handlende, Industriarbejdende, Embeds- og
Hjælpsbetjente, Handelsbetjente, Arbejdere o. s. v., som udfører deres daglige Virksomhed på et Ar-
bejdssted (Køster, Bøt, Værksted, Fabrik el. lign.), der ligger i et andet Sted eller Katedal end Hjemmet.
Fakere, Jernbanefunktionærer, Handelsbetjente o. s. v., som ikke have nogen fast Arbejdsplads, angives dette
ved i Rubrikken at skrive: „som Gæst“, „som Rejser“ el. lign.

Hver Liste underskrives af den pågældende Tællingskommission. Skemaet skal være færdig udfyldt
senest den 1ste Februar.

Anmærkning. For Anstalter til offentlig Brug (Hospitalet, Pattighuse, Fængsler, Kaserne o. s. v.) samt
Hoteller o. l. udfyldes Skemaets af Distrikterne eller samme Regler som for private Hjemmehuse. Distrikternes
eller Overretsskemaets særlige Indtægter skal opføres med særskilt Lebesummer, medmindre som det sker
med Familierne i de private Huse (jf. Rubrik 2).

34-34

Ligeledes kan vi af Folketællingsskemaer - her 1. februar 1911 over Gerskov se Hans M. Damsted stå anført som tællingskommissær - et andet af hans tillidsjob.

Odense, Lunde, Skeby, Gerskov, 3a, 107, FT-1916, D5382

Navn:	Alder:	Status:	Stilling i familien:	Erhverv:	Fødested:
Jens Jørgen Kristiansen	Gift	Husfader			
Anna Kristiansen	Gift	Husmoder			
Jens Jørgensen		Tjenestetyende			
Marius Kristiansen		Tjenestetyende			
Anna Larsen		Pige			
Ane Katrine Jørgensen	Enke	Slægtning			
Martin Hansen	Enkemand	Slægtning			



Odense, Lunde, Skeby, Gerskov By og Mark, 13s, 150, FT-1916, D5382

Navn:	Alder:	Status:	Stilling i familien:	Erhverv:	Fødested:
J.K.H. Jørgensen	Gift	Husfader	Lærer		
Karen E. Jørgensen	Gift	Husmoder			
Else Jørgensen	Ugift	Barn			
Knud Jørgensen	Ugift	Barn			
Ingrid Jørgensen	Ugift	Barn			
Poul Jørgensen	Ugift	Barn			
Arne Jørgensen	Ugift	Barn			
Jørgen Thomsen Jørgensen	Ugift	Barn			
Emilie Thomsen	Enke	Slægtning			



Ovenstående to gravsten så jeg under mit besøg på Gerskov kirkegård den 14.12.2016. Tog et billede af stenene og kunne ikke lade være med at tænke på at personnavnene på begge måske har kendt min oldefar, da de ifølge stenene er fra samme tidsperiode. Ifølge folketælling 1916 blev min antagelse bekræftet.

Det er utroligt hvad der er blevet gemt - Jeg har også arvet mange gamle julekort helt tilbage fra 1916 stilet til Hans Damsted, Gjerskov. Her er både for- og bagside scannet. De to er fra Hanses bror Knud år 1917 og 1920 med foto af Knuds planteskole. De to andre er fra Lauras bror Anders Kr. Larsen år 1921 og det sidste er fra sønnen Laurits fra år 1927.

Jeg har valgt at tage dem med her for at vise et tidsbillede af julekort i tiden 1917 - 1927 samt hvad var portoprisen i forhold til dagens Danmark og selvfølgelig også de gamle julemærker.

Se nedenstående julekort:



Ligeledes har jeg fra samlingen af gamle julekort arvet mange som er sendt til min farmor Gerda som er Hans Damsteds ældste datter gift med Thorvald - min farfar. Nedenstående julekort er alle sendt fra Hans Damsted til Gerda og Thorvald fra hans tid på De Gamles Hjem i Otterup hvor han bor i årene fra 1938 til sin død 1948.

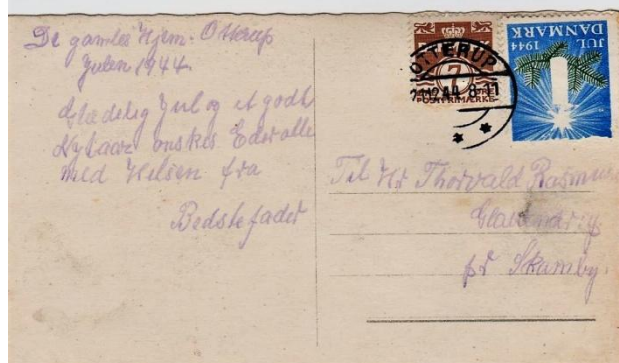
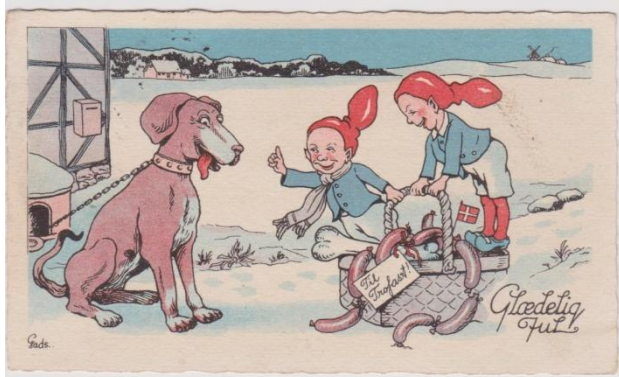
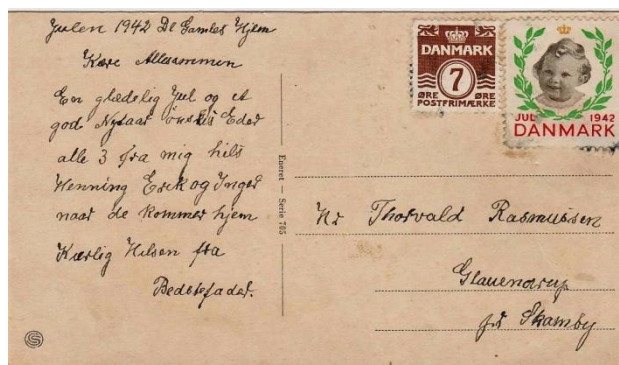
Da ingen i familien i dag kan fortælle mig hvornår gården i Gerskov blev solgt, har jeg også brugt disse gamle julekort til at finde en forklaring. Januar 1932 dør oldemor og Hans bliver alene i en alder af 69 år. Formoder dog han bliver på gården og fortsætter driften med hjælp af sønnen Laurits. Julen 1937 er julekortene til Gerskov stilet til Thorvald, hvorfor jeg formoder han og Gerda har overtaget gården i hvert fald driftsmæssigt enten 1936 eller 1937 efter de har måttet forlade deres ejendom på Lindø i 1935 eller 1936. Jeg kan huske min far og andre har fortalt at Gerda og Thorvald ikke kunne blive godkendt til købet af Gerskov Bygade 11 og bliver derfor ikke videreført af familien, men bliver solgt til anden side formodentlig år 1938.



Dette billede er Gerda og Thorvalds gård på Lindø, som de måtte forlade med henblik på at overtage Gerdas fødegård i Gerskov jævnfør ovennævnte tekst og fortsættelsen ved omtale af julekortene.

Et julekort 1938 afsendt fra Hans Damsted på De Gamles Hjem i Otterup til Thorvald og Gerda på adressen Egense Mark, fortæller mig at gården i Gerskov er solgt til anden side. Har også julekortene for 1939 til 1944 afsendt fra Hans Damsted på De Gamles Hjem i Otterup til Thorvald og Gerda nu på adressen, Glavendrup pr. Skamby.

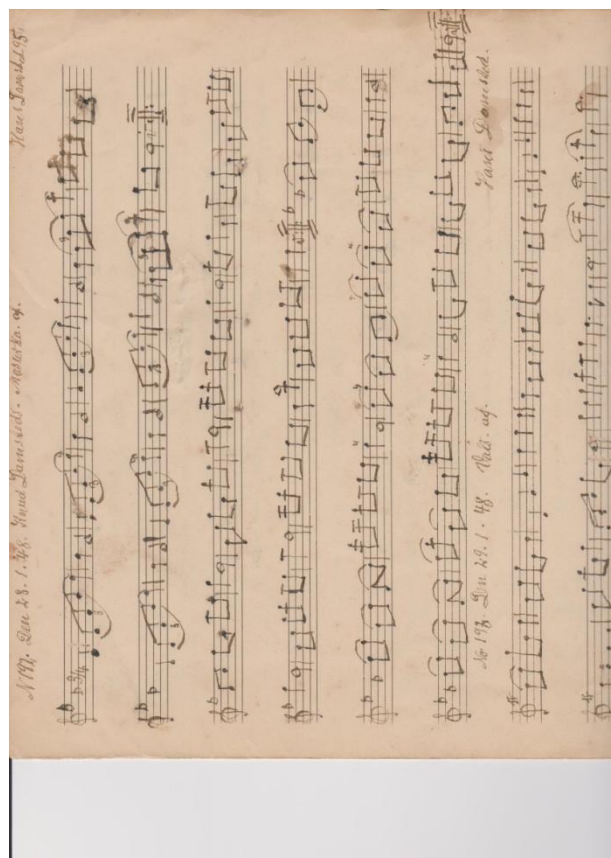




Hans Damsted kom til at bo på De Gamles Hjem i Otterup formodentlig fra 1938. Her har han siddet og skrevet sine melodier ned på nodeark og sikkert også spillet på sin violin. Nodearkene med 143 af hans egne melodier har jeg arvet og har for eftertiden fået 3 melodier spillet af musiker Carsten Sindvald under foredrag i Odense Valgmenighedskirke den 15.marts 2017 bl.a.Ingers vals - se nodeark. Jeg formoder Hans Damsted har tænkt på sit ældste barnebarn Inger som boede de første 10-12 år af sit liv hos sine bedsteforældre.
Se billeder af Inger side 7.



Denne violin kan have tilhørt Hans Damsted.
Er fundet på loftet af fødegården i Daugstrup.
Hænger i dag hos Vivi og Erling Daugaard.



Dette nodeark er med Hans Damsted komposition
Ingers Vals som jeg formoder er komponeret med
tanke på hans barnebarn Inger.



Inger Eriksen mangeårigt medlem af Slægtsforeningen Damsted har mødt min oldefar og har under mit besøg hos Inger i november 2015 fortalt hvad hun huskede om Hans Damsted - en flink gammel mand sagde hun. Inger boede i sin barndom på denne ejendom, som ligger i Nislev i den husrække som kaldes for Egeløkke. Ingers far Anders Lauritz var sønnesøn af Hans Damsted bror Gjøde i Søndersø Skov. Inger fortalte mig, at hun husker de ofte fik besøg af Hans når han kom gående fra De Gamles Hjem i Otterup for at tale med hendes far - nogen gange også for at blive klippet.

Her slutter min korte historiske fortælling om mine oldeforældre Laura og Hans Damsted i Gerskov som drev landbrug på ejendommen Gerskov Bygade 11 fra 1892 til 1938.

Skulle der komme tilføjelser/rettelser og nye billeder vil siderne blive redigeret.

Odense, den 6. maj 2017
Arne Damsted Rasmussen



Piletræer er for mig et vartegn for egnen omkring Daugstrup, Østrup, Skeby og Gerskov, derfor er disse to billeder med som afslutning.

